

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–март 2019.

Април 2019.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У првом тромесечју ове године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је 939 комада фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 20,6% мање него у истом периоду претходне године, када је откривено 1.182 комада таквих новчаница. Међутим, због удела апоена веће вредности, номинални износ је повећан за 7% (1.234.300,00 динара у првом тромесечју 2019. у односу на 1.153.710,00 динара у истом периоду 2018). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

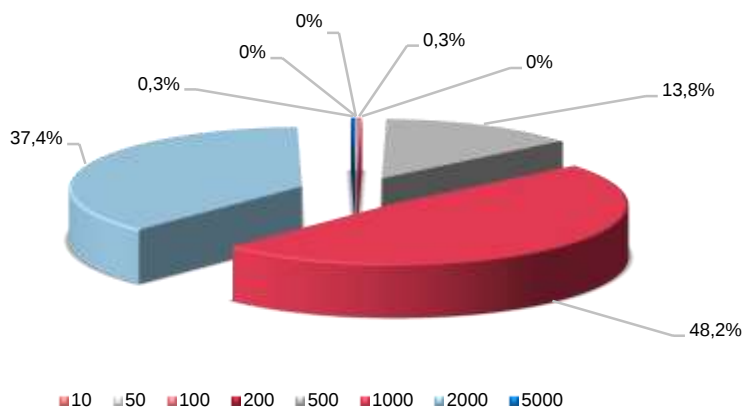
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–март 2019.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	10	Укупно
Комада	3	351	452	130	0	3	0	0	939
Учешће у %	0,3	37,4	48,2	13,8	0	0,3	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 1000, 2000 и 500 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 99,4% броја фалсификата новчаница готовог новца.

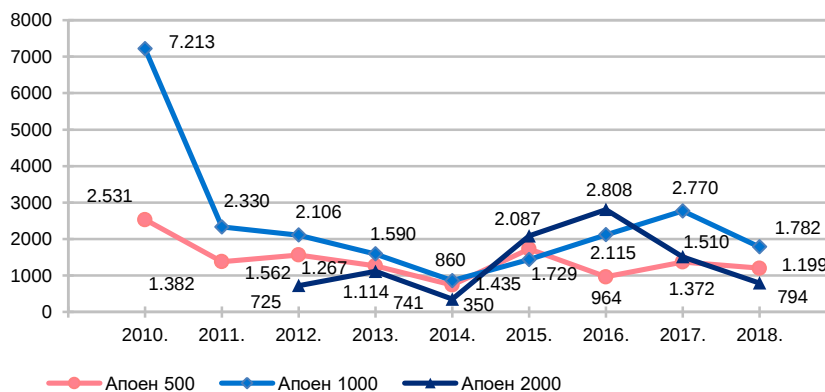
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих
новчаница готовог новца
јануар–март 2019.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата три најзаступљенија апоена динара у последњих девет година.

Графикон 2. **Најчешће фалсификовани апоени готовог новца**
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

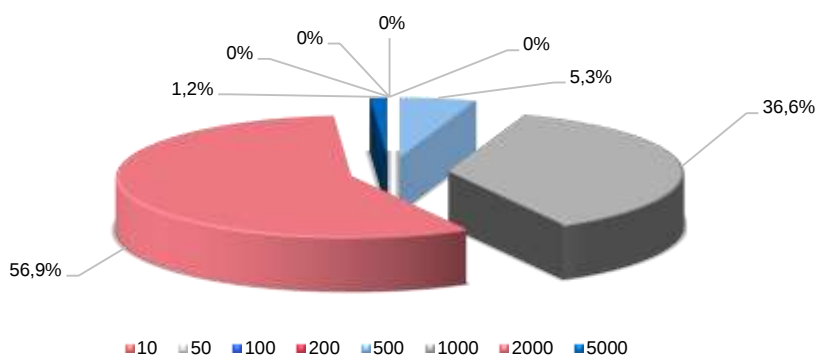
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 и 1000 динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 93,5% фалсификата готовог новца.

Табела 2. **Преглед фалсификованих новчаница готовог новца**
јануар–март 2019.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	10	Укупно
Износ	15	702	452	65	0	0,3	0	0	1.234,3
Учешће у %	1,2	56,9	36,6	5,3	0	0	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. **Апоенска структура**
фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–март 2019.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако упоредимо откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 2,6 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривено је 5.688 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–март 2019. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривено је 218 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је за 28,2% више него у истом периоду 2018. године, када је откривено 170 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

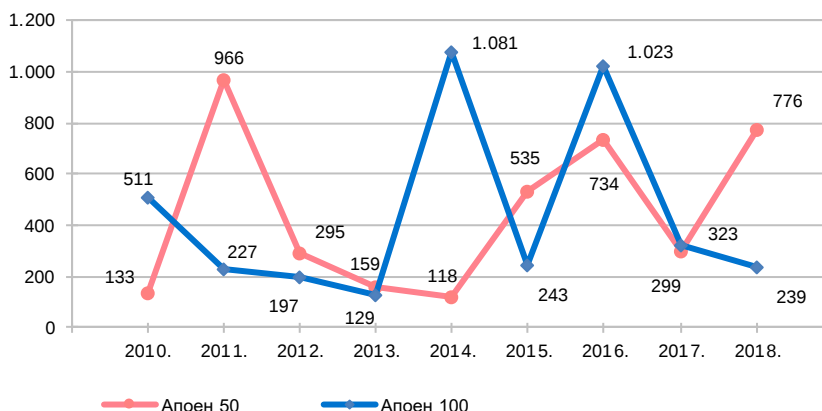
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца
јануар–март 2019.
(у комадима)

Валута	EUR						Укупно EUR	USD			Укупно USD	Остало	Укупно
Апоен	500	200	100	50	20	10		100	20	10			
Комада	6	4	132	15	8	3	168	20	1	0	21	29	218
Учешће у %	2,7	1,8	60,5	6,9	3,7	1,4	77,1	9,2	0,5	0	9,6	13,3	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривено је 168 комада фалсификованих новчаница евра, што је за 12,8% више него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 149 комада тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 100 и 50 евра, у последњих девет година приказан је на Графикону 4.

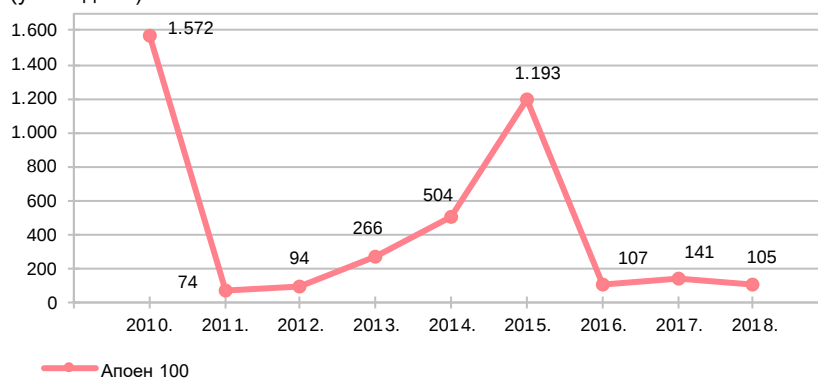
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени евра
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У прва три месеца ове године откривена је 21 фалсификована новчаница америчког долара, што је нешто више него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 18 комада тих новчаница. Евидентиран је готово искључиво фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих девет година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен америчког долара
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

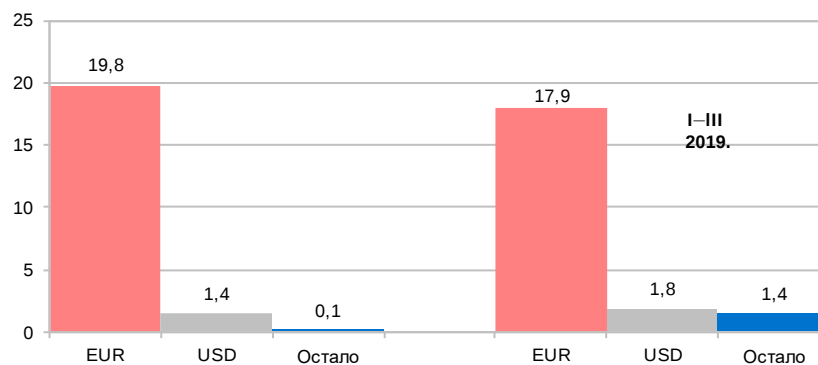
Групу валута *Остало* у Табели 3 чине фалсификоване новчанице три валуте – немачке марке (27 комада), британске фунте (један комад) и конвертибилне босанске марке (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

¹ За прерачун вредности других валута у еврo за 2018. и 2019. годину примењен је средњи курс на дан 2. априла 2019. године.

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–март 2018. и 2019.

(износ у хиљадама EUR)

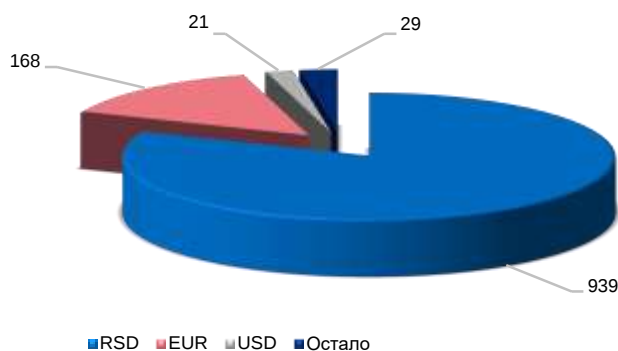
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–март 2019. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–март 2019.

(у комадима)

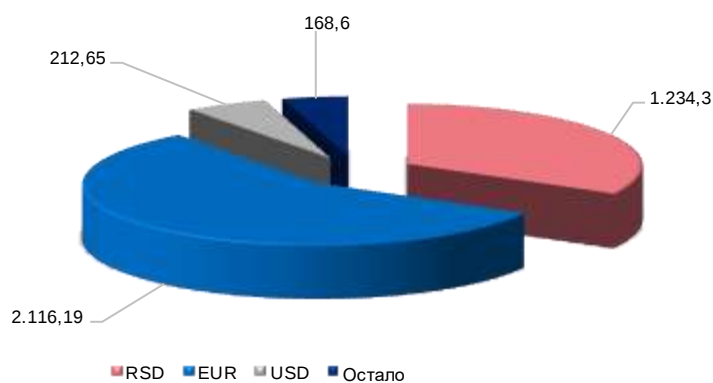

Извор: Народна банка Србије.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (81,2%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у прва три месеца 2019. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–март 2019.
(износ у хиљадама RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (56,7%), затим домаће валуте (33,1%) и америчког долара (5,7%).

² За прерачун вредности осталих валута у динаре примењен је средњи курс на дан 2. априла 2019. године.